

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

08 листопада 2019 р.

м.Рівне

№ 67/11-р/к

Справа № 67-01/15/8-19

**Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції**

Адміністративна колегія Рівненського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України у складі:

Голова колегії -	Боденчук В.М.
Члени колегії –	Мельничук Л.Р.
	Данилюк В.М.
	Федоров О.В.

розглянувши матеріали справи щодо виявлених ознак порушення законодавства захист економічної конкуренції з боку КП «Міськводоканал» м.Дубровиця встановила наступне.

Комунальне підприємство «Міськводоканал» м.Дубровиця Рівненської області (надалі – КП «Міськводоканал») у період 2017-2018 років та I півріччя 2019 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення на території м.Дубровиця, на якій розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що перебувають у власності та/або користування КП «Міськводоканал» з часткою 100%.

У період з 01.01.2017 по 30.06.2019 КП «Міськводоканал» всупереч вимогам нормативно-правових актів України, встановило безпідставні та неправомірні вимоги стосовно отримання споживачами послуг з виготовлення технічних умов на встановлення водолічильника на водопровідній мережі та відповідно справляння плати за дані послуги, що призвело до ущемлення інтересів споживачів послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у м.Дубровиця, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

За результатами розгляду справи № 67-01/15/8-19, такі дії КП «Міськводоканал» визнано зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку за частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

На КП «Міськводоканал» накладено штраф у розмірі 15 000 грн.

Адміністративна колегія Рівненського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України розглянувши матеріали справи №67-01/15/8-19 про порушення КП «Міськводоканал» законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі-Закон) та подання відділу досліджень і розслідувань від 22.08.19 № 67/5-пр/к (далі – подання)

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ:

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Рівненського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – територіальне відділення Комітету) від 21.08.19р. № 67/9-рп/к, розпочато розгляд справи за ознаками вчинення КП «Міськводоканал» м.Дубровиця Рівненської області порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (2) Листом від 21.08.2019 №67-02/712, Відділення повідомило Відповідача про початок розгляду справи № №67-01/15/8-19 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (3) Головою відділення було надіслано Відповідачеві вимогу про надання інформації від 19.06.19 №67-02/570.

ВІДПОВІДАЧ

- (4) Відповідачем у справі є:
  - комунальне підприємство «Міськводоканал» Дубровицької міської ради (далі – КП «Міськводоканал», відповідач Підприємство);
  - місцезнаходження: вул.Комунальна,7,м.Дубровиця,Рівненської області, 34100;
  - ідентифікаційний код юридичної особи: 35708362.
- (5) КП «Міськводоканал» включене до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – комунальне підприємство. Основним видом економічної діяльності юридичної особи забір, очищення та постачання води Код КВЕД 36.00
- (6) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Міськводоканал» є суб'єктом господарювання.

3.ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (7) Відповідно до вимог Законів України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист економічної конкуренції» та «Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку», затвердженій розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.02р. №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02р. за №317/6605 (надалі - Методики) Відділення провело дослідження ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, у м.Дубровиця Рівненської області, які надаються КП «Міськводоканал» Дубровицької міської ради.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення ознак монопольного (домінуючого) становища.

- (8) Відповідно до пункту 3.1. Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного становища на зазначеному ринку є: - суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1 Суб'єкт господарювання

- (9) Відповідно до пункту 3.4. Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють), конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (10) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції КП «Міськводоканал» є суб'єктом господарювання, що здійснює діяльність на ринку надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення.

3.1.2 Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається, (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання

- (11) Об'єктом аналізу є ринок надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців цих товарів щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище

3.2.1 Перелік товарів щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (12) У відповідності до пункту 4.1. Методики, перелік товарів щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (13) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих, умов реалізації та цін.

- (14) Відповідно до пункту 1 Правил надання послуг централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 року № 630 (зі змінами) (далі – Правила № 630), які регулюють відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення і фізичною особою, яка отримує, або має намір отримувати послуги з централізованого постачання холодної води і водовідведення.
- (15) Згідно з пунктом 2 Правил № 630:
- централізоване постачання холодної води та гарячої води – послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання;
  - централізоване водовідведення – послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у відведенні стічних вод, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових централізованих систем водовідведення;
- Підпунктом 5 пункту 29 Правил № 630, споживач має право на установлення квартирних засобів обліку та взяття їх на абонентський облік.
- (16) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» ринок централізованого водопостачання та водовідведення віднесено до сфери діяльності суб'єктів природних монополій.
- (17) Отже, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення за споживчими властивостями не мають товарів-замінників.
- (18) Виходячи з вищевикладеного, споживачі м.Дубровиця не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги у даному населеному пункті, тобто, споживачі можуть скористатися послугами лише КП «Міськводоканал».
- (19) Послуги з централізованого водопостачання та водовідведення надаються КП «Міськводоканал» на платній основі, а отже є товаром щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Міськводоканал».
- 3.2.2 Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)*
- (20) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у м.Дубровиця є юридичні та фізичні особи, які отримують, або мають намір отримувати вказані послуги від КП «Міськводоканал» для забезпечення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (21) У відповідності до пунктів 5.1-5.3. Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (22) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) за показниками взаємозамінності, якими, зокрема є:
- подібність, призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
  - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
  - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
  - відсутність суттєвої різниці в цінах;
  - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем, як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.

Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.

- (23) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, які не мають товарів-замінників.

3.4.Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (24) Відповідно до пункту 6.1 Методики, територіальні межі ринку визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (25) Отримання послуги з централізованого водопостачання та водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (26) КП «Міськводоканал» надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м.Дубровиця у межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають у його власності та/або користуванні.
- (27) Отже, територіальними (географічними) межами ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є межі розташування

водопровідно-каналізаційних мереж у м.Дубровиця, які знаходяться у власності та/або користуванні КП «Міськводоканал».

3.5 Проміжок часу, стосовно якого має визначитися становище суб'єкта господарювання на ринку – часові межі ринку

- (28) У відповідності до пункту 7.1. Методики, часові межі ринку визначаються, як проміжок часу (як правило, рік) протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (29) Часовим межами ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення визначено період 2017-2018 роки та I півріччя 2019 року, протягом яких незмінними залишилися структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

3.5.1. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

- (30) Внаслідок технологічних особливостей виробництва та надання зазначених послуг конкуренція на ринку відсутня: КП «Міськводоканал» є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м.Дубровиця, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, які знаходяться у його володінні та/або користуванні.

Виходячи з наведеного, частка КП «Міськводоканал» на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення впродовж 2017-2018 років та I півріччя 2019 в межах території м.Дубровиця, на якій розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «Міськводоканал», становить 100%.

3.6 Визначення потенційних конкурентів

- (31) Відповідно до пункту 9.1. Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують такі можливості; які встановлюють такі товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (32) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії», природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за мови відсутності конкуренції, внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами

(послугами), у зв'язку з чим попит товарного ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги) (далі - товари)

- (33) Суміжний ринок – товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів, якого реалізація вироблених товарів, або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (34) Відповідно до частини 2 статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцями комунальних послуг є зокрема:
- послуги з централізованого водопостачання – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання;
  - послуги з централізованого водовідведення - суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (35) Отже, внаслідок технологічних особливостей централізованого водопостачання та водовідведення, а також враховуючи те, що ринок централізованого водопостачання та водовідведення є монополізованим, конкуренція на ньому відсутня.

3.7.Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (36) Відповідно до пункту 9.2. Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними) групами та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (37) Бар'єрами вступу на ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, які пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.
- (38) Відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» постачання теплової енергії, централізоване постачання гарячої води, централізоване водопостачання та водовідведення віднесено до сфер діяльності суб'єктів природних монополій.
- (39) КП «Міськводоканал» здійснює господарську діяльність надаючи вищевказані послуги споживачам, за що отримує відповідну плату, отже, в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

- (40) Аналізуючи ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, за період 2017-2018 років та I півріччя 2019 року встановлено, що в вищезазначених територіальних та товарних межах ринку КП «Міськводоканал» працює одноосібно та безальтернативно, не зазнає конкуренції на цьому ринку.
- (41) Внаслідок технологічних особливостей виробництва та надання зазначених послуг, конкуренція на ринку відсутня: КП «Міськводоканал» є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м.Дубровиця, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, які знаходяться у його власності та/або користуванні. Відтак, у споживачів послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в м.Дубровиця альтернатива у придбанні даних послуг у іншого суб'єкта господарювання, відсутня.

3.8. Установлення монопольного (домінуючого) становища

3.8.1 Визначення частки суб'єкта господарювання

- (42) Отже, у період 2017-2018 років та I півріччя 2019 року на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення на території м.Дубровиця, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають у власності та/або користуванні КП «Міськводоканал» немає жодного конкурента.

3.9. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища **Відповідача**

- (43) Таким чином, урахувавши вищезазначене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», КП «Міськводоканал» у період 2017-2018 рр. та I півріччя 2019 року на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення займало монопольне (домінуюче) становище на території м.Дубровиця, на якій розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «Міськводоканал», із часткою 100%.

4. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

4.1. Обставини справи

- (44) З метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, на підставі статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Відділення провело дослідження діяльності суб'єктів господарювання на зазначеному ринку.

- (45) Для з'ясування питання, яким чином на даний час, суб'єктами господарювання здійснюється надання послуг у сфері централізованого водопостачання та водовідведення фізичним та юридичним особам, Відділенням надіслано вимогу про надання інформації до КП «Міськводоканал» від 19.06.19 № 67-02/570.
- (46) КП «Міськводоканал» листом від 22.07.2019 № 67/2 повідомило Відділення про те, що підприємство здійснює видачу технічних умов на встановлення приладів обліку води фізичним особам (власників приватних будинків) та юридичним особам.
- (47) Механізм звернення споживачів до КП «Міськводоканал» щодо видачі технічних умов на встановлення засобів обліку води (водолічильника) наступний:
- споживач звертається до КП «Міськводоканал» з письмовою заявою (відношенням) на виготовлення технічних умов;
  - після резолюції директора, відділу збуту розглядає заяву споживача, обстежує водопровідну мережу на можливість встановлення водолічильника, дає рекомендації щодо типу вузлів обліку;
  - видаються технічні умови на встановлення водолічильника.
- (48) КП «Міськводоканал» протягом 2017-2018 років та I півріччя 2019 р. видало 73 технічні умови на приєднання до мереж централізованого водопостачання, водовідведення та 158 технічних умов на встановлення водолічильника на водопровідній мережі.
- (49) Отже, вищенаведена інформація фактично підтверджує, що підприємства КП «Міськводоканал» видавало технічні умови на встановлення приладів обліку води на водопровідній мережі споживачам, які є приєднанні до мереж водопостачання та водовідведення, а також споживачам, які мають намір приєднатись, що суперечить вимогам чинного законодавства, а саме: Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», Правилам № 190, Правилам № 630, та відповідно за що отримувало відповідну плату.
- (50) Законом України «Про питну воду та питне водопостачання та водовідведення» визначено правові, економічні та організаційні засади функціонування системи питного водопостачання, спрямовані на гарантоване забезпечення населення якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою.
- (51) Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 та зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 7 жовтня 2008 р. за № 936/15627 (із змінами) (далі-Правила № 190) визначають порядок користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України.
- (52) Правила № 190 є обов'язковими для всіх юридичних осіб незалежно від форм власності і підпорядкування та фізичних осіб-підприємців, що мають у власності, господарському віданні, або оперативному управлінні об'єкти, системи водопостачання та водовідведення, які безпосередньо приєднані до систем централізованого комунального водопостачання та водовідведення і з

якими виробником укладено договір на отримання питної води, скидання стічних вод та не поширюються на фізичні особи – споживачів категорії «населення».

- (53) Відповідно до пункту 4.1 Правил № 190, для приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення замовнику таких послуг надаються технічні умови.
- (54) Технічні умови мають містити графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж та місць приєднання до них об'єкта будівництва. Виробник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення видає замовнику технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів, з дня реєстрації відповідної заяви, з урахуванням потужностей споруд та пропускної спроможності мереж систем централізованого водопостачання та водовідведення, із зазначенням умов для проектування вводу: місця приєднання, місця розташування водомірного вузла, умов для влаштування проміжного резервуара і насосів - підвищувачів тиску.
- (55) Отже, Правилами № 190, передбачено надання технічних умов при приєднанні до мереж централізованого водопостачання та водовідведення, а не при встановленні приладів обліку води.
- (56) Правила надання послуг централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 року № 630 (зі змінами) (далі-Правила № 630), регулюють відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення і фізичною особою, яка отримує, або має намір отримувати послуги з централізованого постачання холодної води і водовідведення.
- (57) Згідно з пунктом 9 Правил № 630, у квартирі (будинку садибного типу) роботи з установлення засобів обліку води і теплової енергії (далі - квартирні засоби обліку) проводяться спеціалізованою організацією, виконавцем, виробником чи постачальником за рахунок коштів споживачів.
- (58) Слід відзначити, що Правилами № 630 обов'язків (прав) Споживача (власника приватного житлового будинку) чи Виконавця не передбачено умов, зокрема щодо обов'язкового отримання технічних умов на встановлення приладів обліку води та справляння плати за них.
- (59) Отже, жодними нормативно-правовими актами України, зокрема Законом України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення, Правилами № 190, Правилами № 630 не передбачено вимог, зокрема щодо отримання споживачами технічних умов на встановлення приладів обліку води та відповідно, справляння плати за них.
- (60) Відповідно, надання комунальним підприємством «Міськводоканал» послуг з виготовлення технічних умов на встановлення водолічильників на водопровідній мережі та справляння плати за дані послуги є безпідставною та може призвести до ущемлення інтересів споживачів послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в м.Дубровиця.

4.2. Антиконтурентні наслідки дій Відповідача

- (61) Відповідно до частини 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, є дії, чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополіє (домінуюче) становище на ринку, що призвели, або можуть призвести до

недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (62) Встановлення КП «Міськводоканал» безпідставної та неправомірної вимоги стосовно отримання споживачами послуг з виготовлення технічних умов на встановлення водолічильника на водопровідній мережі та відповідно справляння плати за дані послуги, може призвести до ущемлення інтересів споживачів послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у м.Дубровиця, оскільки:
- дана вимога створює ситуацію, яка примушує споживача при встановленні приладів обліку води отримувати документи дозвільного характеру – технічні умови;
  - споживачі несуть додаткові витрати на оплату послуг з виготовлення технічних умов на встановлення водолічильника на водопровідній мережі у розмірі 62,34 грн. для фізичних осіб, 74,81 грн для бюджетних установ та 87,28 грн. для юридичних та інших осіб.
- (63) Отже, враховуючи те, що чинним законодавством України, зокрема у сфері централізованого водопостачання та водовідведення не передбачено вимог щодо виготовлення технічних умов на встановлення приладів обліку води та справляння плати за дані послуги, то за умов існування значної конкуренції на ринку споживач мав би можливість отримувати дану послугу безкоштовно та не втрачаючи час для їх отримання, виготовлення, оплати тощо.
- (64) Таким чином, КП «Міськводоканал» використовуючи своє монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, диктує власні умови його функціонування, зокрема, шляхом встановлення додаткових вимог споживачам (виготовлення технічних умов на встановлення водолічильника) та, як наслідок, до понесення споживачами додаткових фінансових витрат.
- (65) Такі дії КП «Міськводоканал» були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, а у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

4.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (66) За відсутності конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, споживач не мав змоги звернутись до іншого суб'єкта господарювання з метою придбання зазначених послуг.
- (67) Отже, КП «Міськводоканал» є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м.Дубровиця, стосунків з яким неможливо уникнути, його поведінка, яка полягає у висуненні власних умов отримання послуги, завдає шкоди інтересам споживачів, слабка позиція яких використовується на власну користь, оскільки відсутні інші альтернативні джерела отримання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

- (68) Дії КП «Міськводоканал», які полягали у безпідставній та неправомірній вимозі споживачам м.Дубровиця, які приєднані до мереж централізованого водопостачання та водовідведення та мали бажання встановити прилади обліку води та споживачам, які мали намір приєднатись до мереж централізованого водопостачання та водовідведення стосовно виготовлення технічних умов на встановлення водолічильника на водопровідній мережі, стали можливими через відсутність ефективного функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

4.4. Загальні висновки щодо зловживання монопольним становищем з боку Відповідача.

- (69) Згідно з частиною 3 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (70) Враховуючи вищевикладене, дії КП «Міськводоканал», який впродовж 2017-2018 років та I півріччя 2019 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в межах території м.Дубровиця, на якій розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «Міськводоканал», які полягали у встановленні безпідставних та неправомірних вимог щодо отримання споживачами технічних умов на встановлення водолічильника на водопровідній мережі та справляння плати за дані послуги призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, кваліфіковано Відділенням, як зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. НАДАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ВІДПОВАДАЧЕМ НА ПОДАННЯ З ПОПЕРЕДНІМИ ВИСНОВКАМИ У СПРАВІ

- (71) Під час розгляду справи, КП «Міськводоканал» м.Дубровиця у відповіді на подання з попередніми висновками у справі, листом від 26.09.2019р. № 67-02/794 повідомило Відділенню про те, що комунальне підприємство дійсно видавало технічні умови на встановлення приладів обліку води на водопровідні мережі споживачам, які приєднані до мережі централізованого водопостачання, а також споживачам, які мають намір приєднатися за що справлялась відповідна плата, яка на думку підприємства не покривала понесених ними витрат. Враховуючи те, що підприємство не є рентабельним, так, як за надання основних послуг несе збитки, тому що витрати не покривають дохід, та щоб хоч якось триматись на плаву підприємством бралась відповідна плата на обстеження та підготовку технічних умов водопровідного вузла.
- (72) Однак, після отримання від територіального відділення подання з попередніми висновками у справі КП «Міськводоканал» вжило заходів щодо відміни справляння плати за видачу технічних умов на встановлення вузла обліку води на водопровідній мережі для всіх категорій споживачів на підставі наказу

підприємства від 09.10.2019 №56 «Про скасування плати за технічні умови на встановлення водо лічильника на водопровідній мережі».

6.ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (73) Таким чином, доказами, зібраними у справі доведено, що КП «Міськводоканал» м.Дубровиця займаючи впродовж 2017-2018 та I півріччя 2019 року монополіне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, в межах території м.Дубровиця, на якій розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «Міськводоканал», із часткою 100%, своїми діями, що полягали у:
- встановленні безпідставних та неправомірних вимог щодо отримання споживачами послуг з централізованого водопостачання та водовідведення технічних умов на встановлення водолічильника на водопровідній мережі та справляння плати за дані послуги, що призвело до ущемлення інтересів споживачів (понесення додаткових фінансових витрат), і які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку та вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачено частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (74) Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 12¹, 14 Закону України „Про Антимонопольний комітет України”, статтею 48 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного Комітету України від 23.02.2001 №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за №291/5482, зі змінами та доповненнями, пунктом 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 №90/299, (із змінами), адміністративна колегія Рівненського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що у період 2017-2018 років та I півріччя 2019 року КП «Міськводоканал» (вул.Комунальна,7, м.Дубровиця, 34100, ідентифікаційний код юридичної особи – 35708362) відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» займало монополіне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в межах території м.Дубровиця, на якій розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «Міськводоканал», із часткою 100%.
2. Визнати дії КП «Міськводоканал» (вул.Комунальна,7, м.Дубровиця, 34100, ідентифікаційний код юридичної особи – 35708362), які полягали у встановленні КП «Міськводоканал» безпідставних та неправомірних вимог щодо отримання споживачами технічних умов на встановлення водолічильника на водопровідній мережі та справляння плати за дані послуги порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України

«Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, що призвело до ущемлення інтересів споживачів.

За порушення, вказане в пункті 2 резолютивної частини рішення, накласти на КП «Міськводоканал» штраф у розмірі 15 000 (п'ятнадцять тисяч) гривень.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Рівненського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова колегії – голова
територіального відділення

Члени колегії

З.Боденчук

І.Мельничук

В.Данилюк

О.Федоров